

Vymezení tématu výzkumu

Petr Ocelík

MVZb1017 Akademické psaní a dovednosti

Osnova

- **Proč** je důležité vymezit **téma výzkumu** a definovat **výzkumnou otázku**?
- **Jak** vymezit **téma výzkumu** a definovat **výzkumnou otázku**?
- Vztah **výzkumné otázky** a **designu výzkum**

Výzkum: studenti vs. akademici

- Ačkoli se žánr, publikum i účel liší, je potřeba dodržovat týž nároky a standardy!

	studenti	akademici
žánr	seminární a závěrečné práce	odborné publikace
publikum	pedagogové	badatelská komunita
účel	demonstrace znalosti	komunikace poznatků

Proč je důležité (správně) vymezit téma výzkumu?

- Akademický výzkum je **systematický proces**, během něž shromažďuje, organizujeme, analyzujeme a interpretujeme informace s cílem získat nové poznatky
- Abychom mohli tímto způsobem pracovat, je potřeba zřetelně vymezit:

1. Co nás zajímá?

Proč je důležité (správně) vymezit téma výzkumu?

- Akademický výzkum je **systematický proces**, během něž shromažďuje, organizujeme, analyzujeme a interpretujeme informace s cílem získat nové poznatky
- Abychom mohli tímto způsobem pracovat, je potřeba zřetelně vymezit:

1. Co nás zajímá?

- Tematická oblast
- Specifické téma (problém)
- Výzkumná otázka

Proč je důležité (správně) vymezit téma výzkumu?

- Akademický výzkum je **systematický proces**, během něž shromažďuje, organizujeme, analyzujeme a interpretujeme informace s cílem získat nové poznatky
- Abychom mohli tímto způsobem pracovat, je potřeba zřetelně vymezit:

2. Proč je to důležité?

Proč je důležité (správně) vymezit téma výzkumu?

- Akademický výzkum je **systematický proces**, během něž shromažďuje, organizujeme, analyzujeme a interpretujeme informace s cílem získat nové poznatky
- Abychom mohli tímto způsobem pracovat, je potřeba zřetelně vymezit:

2. Proč je to důležité?

- Nestačí, že „nás to zajímá“
- Jaká je akademická a/nebo společenská relevance tématu?
- Jaké poznatky může výzkum přinést?

Proč je důležité (správně) vymezit téma výzkumu?

- Akademický výzkum je **systematický proces**, během něž shromažďuje, organizujeme, analyzujeme a interpretujeme informace s cílem získat nové poznatky
- Abychom mohli tímto způsobem pracovat, je potřeba zřetelně vymezit:

3. Jak nové poznatky získáme?

- Je náš záměr proveditelný?
- Jaký design výzkumu je vhodný?
- Jaká data bude potřeba shromáždit?

Proč je důležité (správně) vymezit téma výzkumu?

1. Co nás zajímá?

- Tematická oblast
- Specifické téma (problém)
- Výzkumná otázka

2. Proč je to důležité?

- Nestačí, že „nás to zajímá“
- Jaká je akademická a/nebo společenská relevance tématu?
- Jaké poznatky může výzkum přinést?

3. Jak nové poznatky získáme?

- Je náš záměr proveditelný?
- Jaký design výzkumu je vhodný?
- Jaká data bude potřeba shromáždit?

Jak vymezit téma výzkumu?

1. Co nás zajímá?

- Tematická oblast
- Specifické téma (problém)
- Výzkumná otázka

2. Proč je to důležité?

- Nestačí, že „nás to zajímá“
- Jaká je akademická a/nebo společenská relevance tématu?
- Jaké poznatky může výzkum přinést?

3. Jak nové poznatky získáme?

- Jaký design výzkumu je vhodný?
- Je náš záměr proveditelný?
- Jaká data bude potřeba shromáždit?

Jak vymezit téma výzkumu?

1. Co nás zajímá?

- Tematická oblast
- Specifické téma (problém)
- Výzkumná otázka

2. Proč je to důležité?

- Nestačí, že „nás to zajímá“
- Jaká je akademická a/nebo společenská relevance tématu?
- Jaké poznatky může výzkum přinést?

3. Jak nové poznatky získáme?

- Jaký design výzkumu je vhodný?
- Je náš záměr proveditelný?
- Jaká data bude potřeba shromáždit?

Jak vymezit téma výzkumu?

1. Co nás zajímá?

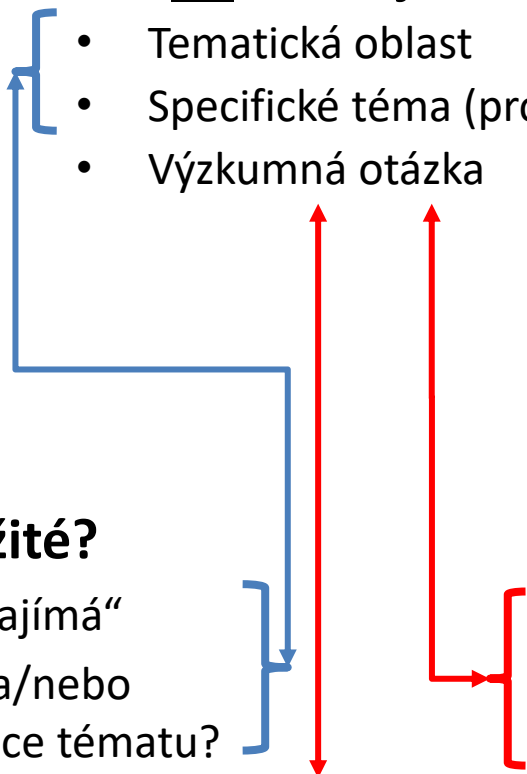
- Tematická oblast
- Specifické téma (problém)
- Výzkumná otázka

2. Proč je to důležité?

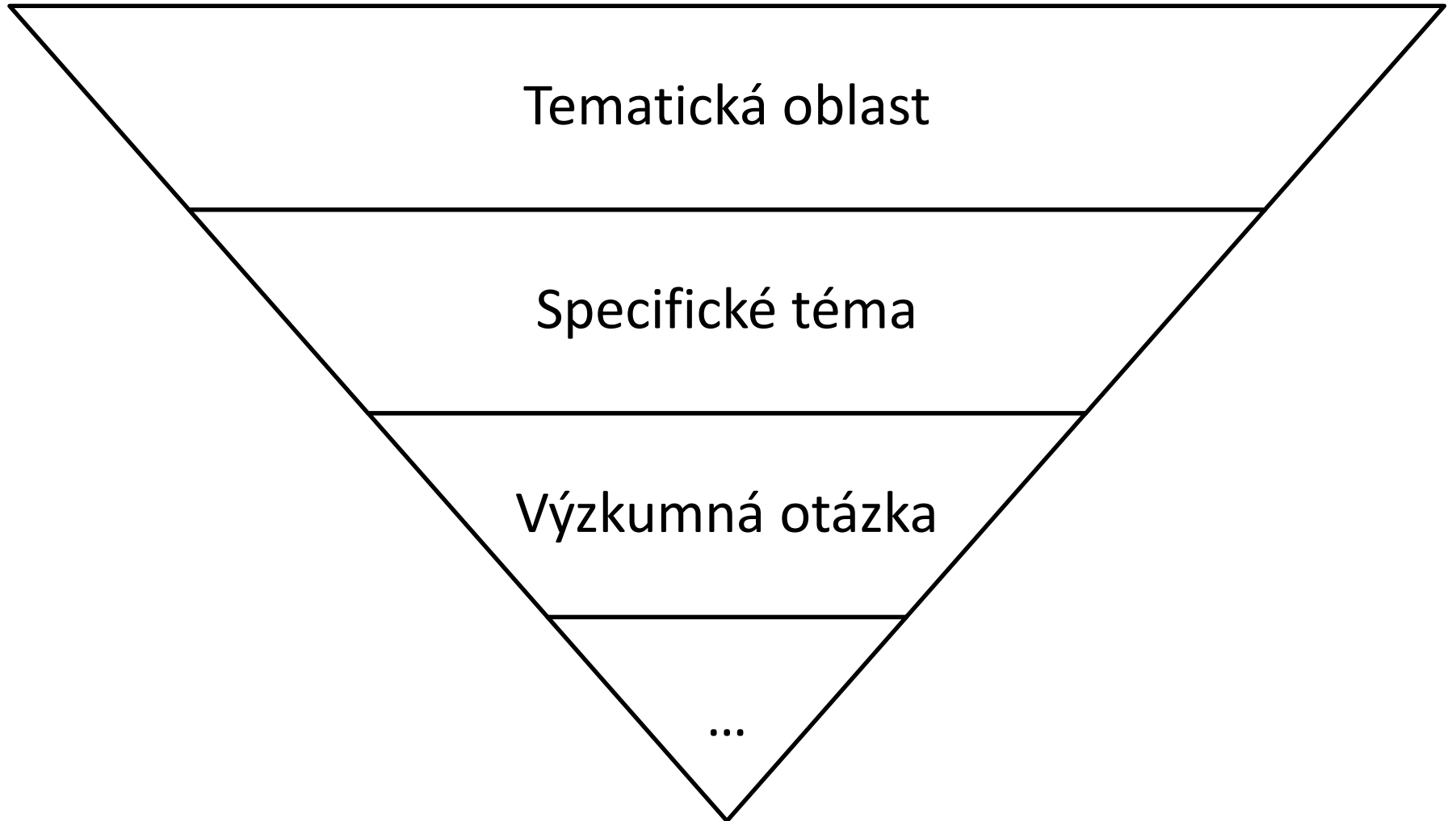
- Nestačí, že „nás to zajímá“
- Jaká je akademická a/nebo společenská relevance tématu?
- Jaké poznatky může výzkum přinést?

3. Jak nové poznatky získáme?

- Jaký design výzkumu je vhodný?
- Je náš záměr proveditelný?
- Jaká data bude potřeba shromáždit?

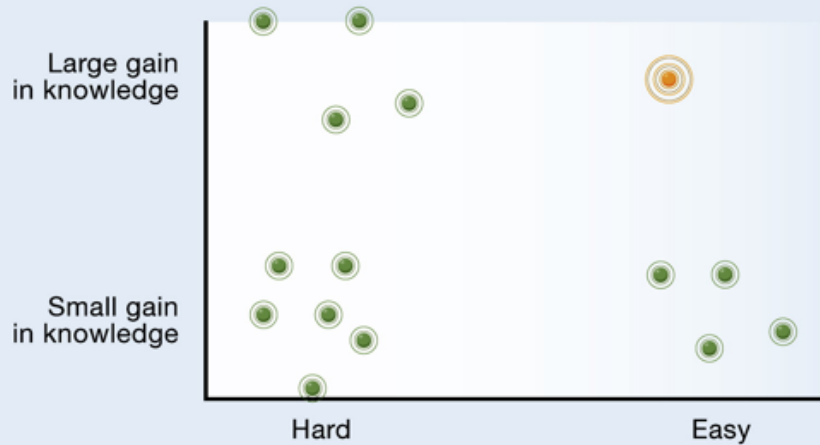
Od obecného tématu k výzkumné otázce

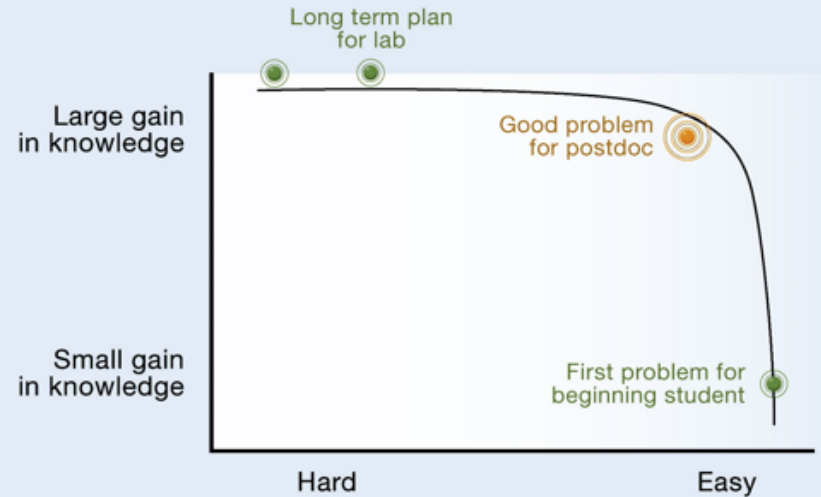
Praktické aspekty

- **Principiálně** proveditelné téma je nutnou, nikoli postačující podmínkou → vždy potřeba také zvážit:
- **Vedení:** zabývá se tímto tématem některý z potenciálních vedoucích?
- **Časová náročnost:** lze dané téma kvalitně zpracovat v omezeném čase (typicky jednoho semestru)?
- **Dostupnost dat a jiných zdrojů:** např. je potřeba provádět rozhovory s elitními aktéry?
- **Požadované dovednosti:** např. dané téma vyžaduje obeznámenost se statistickou analýzou dat

Problems can be ranked in terms of ease and interest

Choice of problems along the Pareto front moves with life stages of scientist

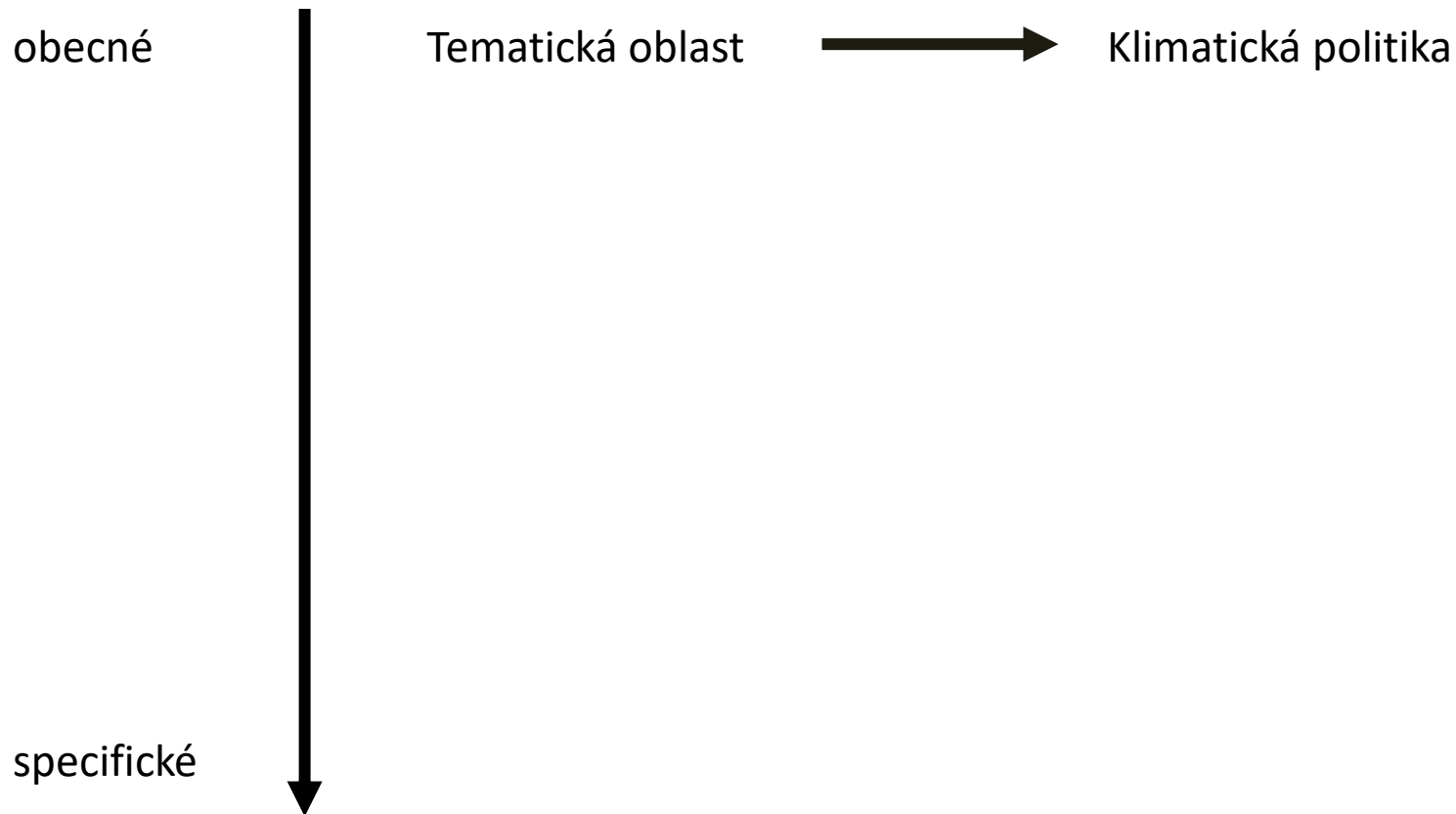
Hodnocení
dopadů Zelené dohody
na ekonomickou
konkurenceschopnost
Evropské unie.

Klimatická
politika ve volebních
programech
českých parlamentních
stran 2017 a 2021.

Od obecného tématu k výzkumné otázce

Od obecného tématu k výzkumné otázce

obecné

Tematická oblast

Klimatická politika

Specifikace:

- problémová: klima-skepticismus
- teoretická: role (1) politických elit a (2) politického diskursu

specifické

Od obecného tématu k výzkumné otázce

obecné

Tematická oblast

Klimatická politika

Specifikace:

- problémová: klima-skepticismus
- teoretická: role (1) politických elit a (2) politického diskursu

Specifické téma
(problém)

Klima-skepticismus politických
elit (PE)

specifické

Od obecného tématu k výzkumné otázce

Rešerše literatury

- **Rešerše literatury** (literature review) nám pomáhá:
  1. **Zorientovat se** v dané tematické oblasti
  2. **Zúžit** vymezení výzkumu → určení výzkumných mezer (research gap)
  3. **Kontextualizovat** a interpretovat naše zjištění
- RL není **vyčerpávající** přehled
- RL není **pouze** přehled → reflexe současného stavu a určení mezer
- RL využívá **důvěryhodné zdroje**: indexované články a knihy

Rešerše literatury

- Obyčejné googlování nestačí, je potřeba postupovat systematicky
  1. KDE: Hledáme v rámci **etablovaných databází**
    - Google Scholar dobrý začátek; nové nástroje (např. ResearchRabbit)
      1. JAK: Pomocí klíčových slov identifikujeme (A) **přehledové** články a (B) **seminální** (vysoce citované) texty
        - **Přehledové články:** zachycují relevantní dimenze daného tématu
        - **Seminální texty:** zpravidla prezentují zásadní poznatky a/nebo teoretické/konceptuální inovace

"climate change" skepticism "political elites"

Articles Case law

Google Scholar

"climate change" skepticism "political elites"

Articles

About 12,400 results (0.13 sec)

Any time

Since 2023

Since 2022

Since 2019

Custom range...

Sort by relevance

Sort by date

Any type

Review articles

include patents

include citations

Create alert

Party elites or manufactured doubt? The informational context of **climate change** polarization

[E Merkley, DA Stecula](#) - Science Communication, 2018 - journals.sagepub.com

... **climate change** despite decreasing uncertainty in climate science. Explanations focused on organized climate **skeptics** ... as **climate change** rose in salience, but climate **skeptics** received ...

☆ Save Cite Cited by 110 Related articles All 9 versions Web of Science: 54

[HTML] sagepub.com
Full View

Elite domination of public doubts about **climate change** (not evolution)

[M Tesler](#) - Political Communication, 2018 - Taylor & Francis

... of **political elites** in driving public opinion about **climate change**. ... predictor of global warming **skepticism** in the United States ... and **political elites** are more unified in their **climate change** ...

☆ Save Cite Cited by 118 Related articles Web of Science: 60

[PDF] tandfonline.com
Full View

Elite cues, media coverage, and public concern: an integrated path analysis of public opinion on **climate change**, 2001–2013

[JT Carmichael, RJ Brulle](#) - Environmental Politics, 2017 - Taylor & Francis

... Since most individuals do not have direct exposure to **political elites** or scientific research, their knowledge of **climate change** is filtered through media coverage (Yin Citation1999, p. 71)...

☆ Save Cite Cited by 340 Related articles All 2 versions Web of Science: 190

[PDF] tandfonline.com
Full View

The role of populist attitudes in explaining **climate change skepticism** and support for environmental protection

[RA Huber](#) - Environmental Politics, 2020 - Taylor & Francis

... actors in policymaking – **political elites** – offers a novel ... are often linked with **climate change denial** (Lewandowsky et al. ... As climate science is uncertain, **climate change skeptics** exploit ...

☆ Save Cite Cited by 139 Related articles All 3 versions Web of Science: 82

[PDF] tandfonline.com
Full View

1 selected paper

Jason T. Carmichael Robert J. Brulle

Elite cues, media coverage, and public concern: an integrated path analysis of public opinion on climate change, 2001–2013

Environmental Politics 2017
165

No PDF

ABSTRACTTo analyze the factors affecting US public concern about the threat of climate change between January 2002 and December 2013, data from 74 separate surveys are used to construct quarterly measures of public concern over global climate change. Five factors should account for changes in levels of concern: extreme weather events, public access to accurate scientific information, media coverage, elite cues, and movement/counter-movement advocacy. Structural equation modeling indicates that elite cues, movement advocacy efforts, weather, and structural economic factors influence the level of public concern about climate change. While media coverage exerts an important influence, it is itself largely a function of elite cues and economic factors. Promulgation to the public of scientific information on climate change has no effect. Information-based science advocacy has had only a minor effect on public concern, while political mobilization by elites and advocacy groups is critical in influencing climate ...

1 Selected Paper

Remove from:
Climate_skepticism

Add to Other Collection

EXPLORE PAPERS

Similar Work 1172

All References 82

All Citations 172

EXPLORE PEOPLE

These Authors 2

Suggested Authors 2

EXPLORE OTHER CONTENT

Linked Content 9

EXPORT PAPERS

BibTeX RIS CSV

PUBLIC COLLECTION

SHAREABLE LINK [Copy](#)

COLLABORATORS [Edit](#)

EMAIL UPDATES

All Citations

Filter Relevance

Abstracts Comments

Select All

Garcia Proffitt 2021
0

Elite Company: Sourcing Trends in 2014–2017 Prestige Press Climate Change Editorials

Environmental Communication—a Journal of Nature and Culture

Song ... Yuan 2021
1

National prisms of a global phenomenon: A comparative study of press coverage of climate change in the US, UK and China:

Journalism: Theory, Practice & Criticism

Abeles 2021
1

Highlighting Similarities between Political Parties Reduced Perceived Disagreement on Global Warming

Political Communication

Sueyoshi ... Ryu 2021
1

Environmental Assessment and Sustainable Development in the United States

Energies

Driscoll 2021
1

Drivers of Carbon Price Adoption in Wealthy Democracies: International or Domestic Forces?:

Brügger ... Capstick 2021
3

How Personal Experience Affects Perception of and Decisions Related to Climate Change: A Psychological View

Weather, Climate, and Society

Connections between your collection and 50 papers

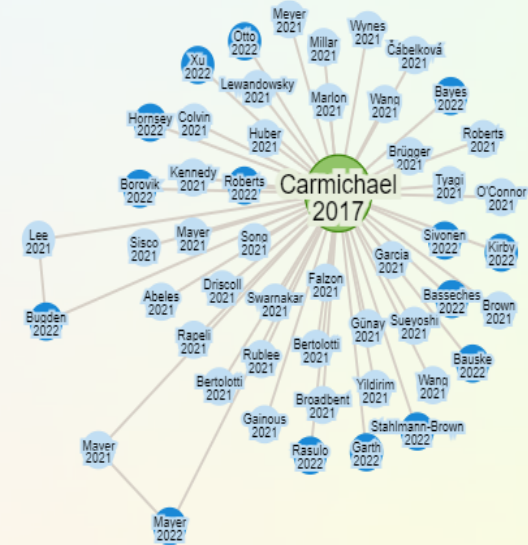
Graph Type

Network Timeline

Labels

First Author Last Author

Filter these items

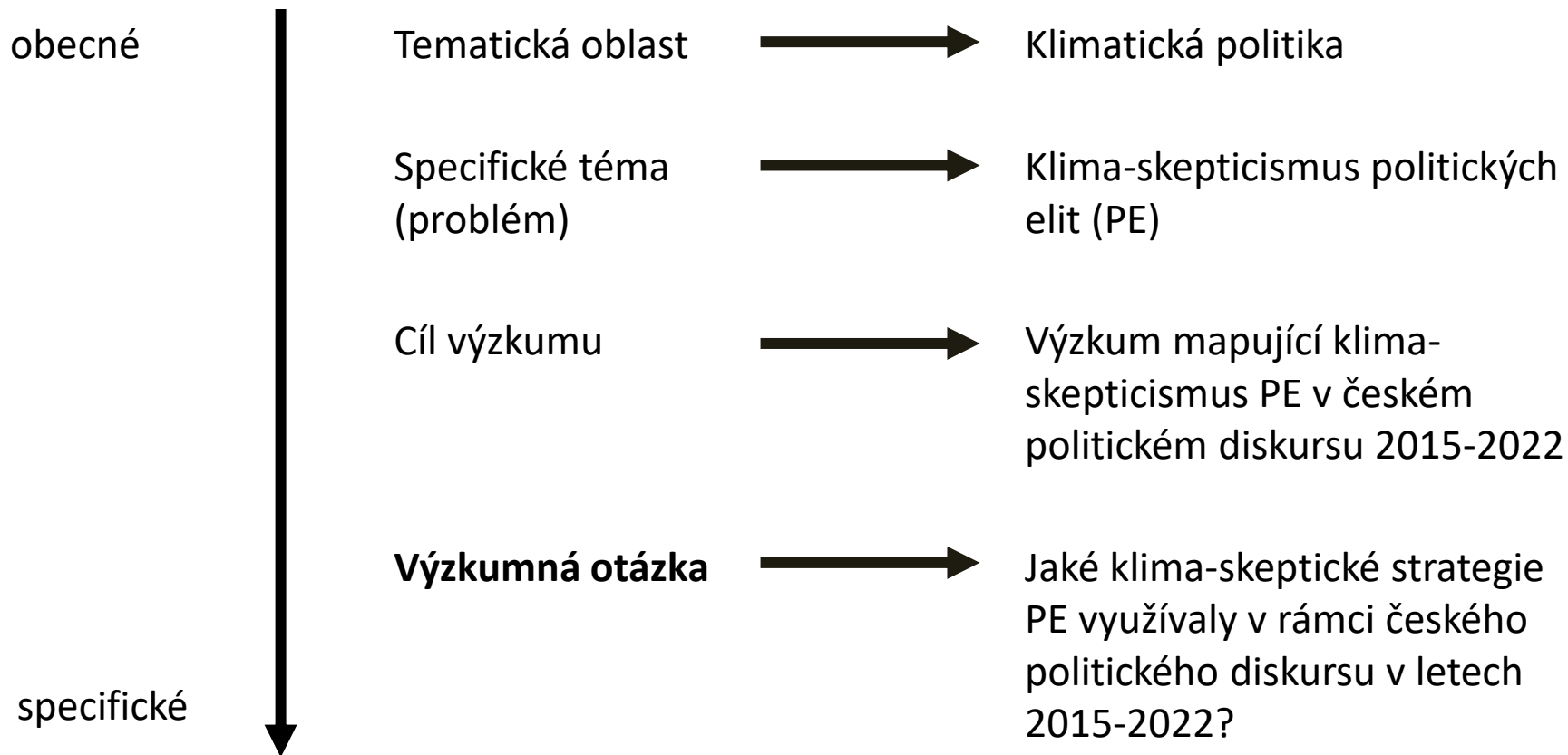
2024

Connections
Click to Hide

Zoom Out Fit All Zoom In

Od obecného tématu k výzkumné otázce

Výzkumná otázka a design výzkumu

- Formulace výzkumné otázky vychází nejen z tematického zaměření výzkumu, ale reflektuje také **design výzkumu**, jehož je součástí
- **Design výzkumu:** sled kroků, skrze které odpovídáme na výzkumnou otázku
- Obvyklé rozlišení:
  1. **Kvantitativní** designy
  2. **Kvalitativní** designy
  3. **Smíšené** designy

Příklad: výzkumná otázka v kvanti designu

- **Dominantním** přístupem je statistická analýza dat
- **Popisná VO:** jaké je rozložení postojů vůči klimatické změně v dospělé české populaci?
- **Komparativní VO:** liší se míra klima-skepticismu mezi voliči českých parlamentních stran?
- **Explorační VO:** existují v dospělé české populaci skupiny rozlišitelné na základě postojů vůči klimatické změně?
- **Explanační VO:** jaký vliv má úroveň vzdělání na míru klima-skepticismu v dospělé české populaci?

Příklad: výzkumná otázka v kvanti designu

- **Dominantním** přístupem je statistická analýza dat
- Cílem statistické analýzy dat je – **zpravidla** – zobecňovat závěry, které učiníme na základě výběrových dat (typicky dotazníkové šetření), na cílovou populaci (např. dospělá česká populace)
- Součástí tohoto výzkumného designu je proto proces formulace a **testování hypotéz**
- **Výzkumná otázka** nám pomáhá specifikovat téma výzkumu, které následně rozložíme do hypotéz

Příklad: výzkumná otázka v kvali designu

- **Popisná VO:** jaká jsou hlavní témata týkající se klimatické změny v programech českých parlamentních stran?
- **Komparativní VO:** liší se tematizace klimatické změny v případě konzervativních a liberálních stran?
- **Explorační VO:** jakým způsobem je téma klimatické změny v programech českých parlamentních stran rámováno?
- **Explanační VO:** jaký vliv mají nevládní organizace na formulaci české klimatické politiky?

Hlavní a vedlejší výzkumná otázka

- Rozlišujeme také mezi **hlavní** a **vedlejší** výzkumnou otázkou
- **Hlavní** VO vymezuje a zastřešuje téma našeho výzkumu

Jaké klima-skeptické strategie PE využívaly v rámci českého politického diskursu v letech 2015-2022?

- **Vedlejší** VO specifikují relevantní dimenze daného tématu
  1. Která témata byla v rámci klima-skeptických strategií nejčastěji artikulována?
  2. Kteří aktéři byly v rámci uplatňování klima-skeptických strategií nejaktivnější?

Vlastnosti výzkumné otázky

- Zaměřená
- Koncizní
- Analyticky orientovaná
- Proveditelná

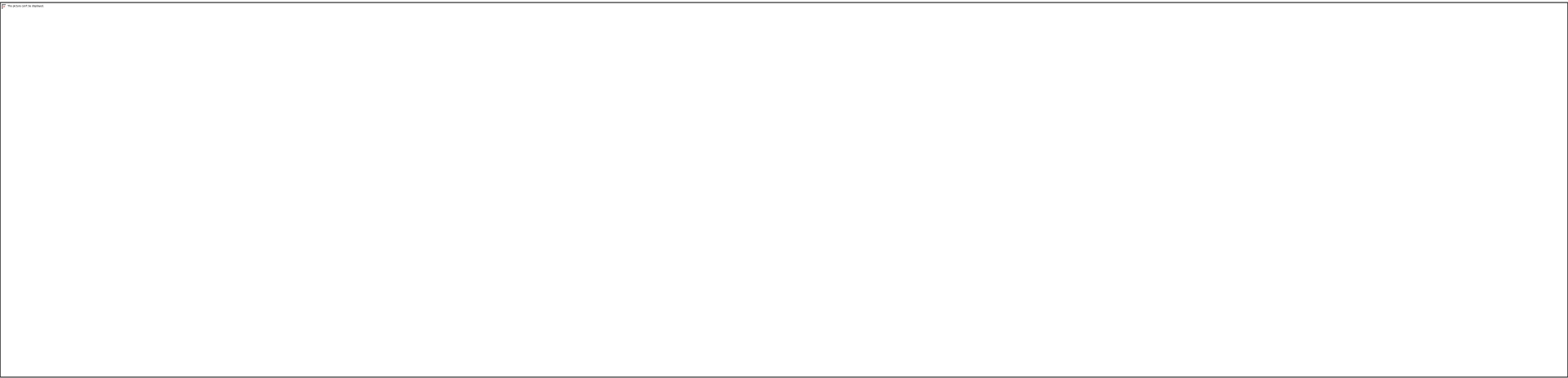
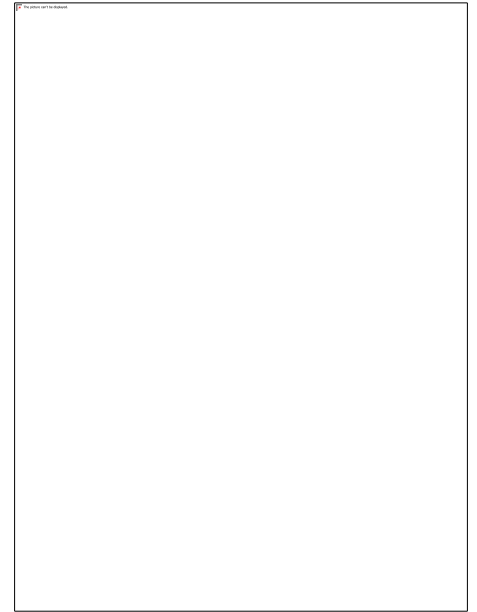
Vlastnosti výzkumné otázky

- Zaměřená
- ~~Jaký je dopad vládních politik na společnost?~~
- Koncizní
- ~~Jak různé historické, kulturní, ekonomické a sociální faktory přispívají k rozvoji a provádění klimatické politiky a jaké jsou možné důsledky této politiky pro mezinárodní vztahy, diplomacii a globální vládnutí?~~
- Analyticky orientovaná
- ~~Jsou USA důležitým zahraničněpolitickým aktérem?~~
- Proveditelná
- ~~Jaký je dopad Zelené dohody na konkurenceschopnost EU?~~

- Vymezit téma výzkumu a definovat výzkumnou otázku si žádá **čas**

→ nedílná součást **časového plánu**

Úkol 2

- Vymezení tématu výzkumu a výzkumné otázky pro **modelovou bakalářskou práci**
- Úkol hodnocen 0-10 body
- Rozsah: 900-1800 znaků včetně mezer a bez seznamu zdrojů (bez tolerance)
- Termín odevzdání: **7. 12. 2023 (23:59)**

Hodnotící šablona – úkol 2

Formální stránka		Max
Formátování textu	Text je standardně a konzistentně formátován (jednotný font, řádkování, definice odstavců, apod.)	1
Práce se zdroji	Text řádně cituje zdroje (jednotný citační standard, přímé a nepřímé citace), text zahrnuje seznam zdrojů a literatury	1
Jazyková úroveň	Text netrpí závažnými gramatickými, pravopisnými a stylistickými nedostatky	1
Obsahová stránka		
Definice tématu výzkumu	Zahrnuje (1) tematickou oblast a (2) specifické téma (problém)	2
Formulace výzkumné otázky	VO je zaměřená, koncizní, analyticky orientovaná, proveditelná	2
Relevance výzkumu	Odůvodnění akademické a případně společenské relevance výzkumu	2
Nastínění designu výzkumu	Volba adekvátního typu výzkumného designu	1
CELKEM		10

Děkuji za pozornost